

HØRINGSNOTAT

Resumé af hørings svar som følge af ekstern høring over lovforslag, der udmønter *Første delaftale om nytænkning af beskæftigelsesindsatsen*

20. oktober 2021

J.nr. 21/08886

2021-9430

APOC1/APOC2/YPOC

Indledning

Forslag til *Lov om ændring af lov om en aktiv beskæftigelsesindsats, lov om sygedagpenge, m.fl. (Nytænkning af beskæftigelsesindsatsen: En styrket og forenklet ungeindsats og samtaler over video eller telefon)* har været i høring i perioden fra den 9. september til den 7. oktober 2021.

Lovforslaget har været i høring hos følgende myndigheder, organisationer m.v.:

Advokatrådet, Ankestyrelsen, Arbejdsmarkedets Tillægspension, ASE, BDO Danmark, Bedre Psykiatri, Beskæftigelsesrådet, Business Danmark, Cabi, Danmarks Frie Fagforening, Dansk handicapforbund, Dansk Socialrådgiverforening, Danske A-kasser, Danske Erhvervsakademier, Danske Erhvervsskoler og Gymnasier, Danske Handicaporganisationer, Danske Patienter, Danske Professionshøjskoler, Datatilsynet, Den Uvildige Konsulentordning på Handicapområdet, Det Centrale Handicapråd, Erhvervsstyrelsen, Finansrådet, Finanssektorens Arbejdsgiverforening, Finanstilsynet, Foreningen af Social-, Sundheds- og Arbejdsmarkedschefer i Danmark, Forhandlingsfællesskabet, Forsikring & Pension, Frie Funktionærer, Frivilligrådet, FSR – danske revisorer, Institut for Menneskerettigheder, Kristelig Fagbevægelse, LAFS – Landsforeningen af fleks- og skånejobbere, Landsforeningen af førtidspensionister, Retssikkerhedsfonden, Rigsrevisionen, Rådet for Socialt Udsatte, SIND.

Der er modtaget hørings svar fra:

Ankestyrelsen, Ase, Dansk Arbejdsgiverforening (DA), Danske A-kasser (DAK), Danske Erhvervsskoler og –gymnasier (DEG), Dansk Socialrådgiverforening (DS), Datatilsynet, HK Kommunal (HK), KL, Lederne, Rådet for Socialt Udsatte, SOS Racisme, Aarhus Kommune, Aalborg Kommune.

Følgende har svaret, at de ikke har bemærkninger til lovforslaget:

Den Uvildige Konsulentordning på Handicapområdet, FH (pr. telefon), Forhandlingsfællesskabet, Institut for menneskerettigheder og Rigsrevisionen.

De modtagne hørings svar vedlægges.

Færre proceskrav for indsatsen til uddannelseshjælpsmodtagere

DA finder, at lovforslaget svækker den aktive beskæftigelsesindsats for de unge, som har brug for at komme i gang med job eller uddannelse, og finder ikke, at forslaget fører til, at jobcentrene bruger ressourcerne der, hvor de har størst effekt og mest gavn som angivet i lovforslaget. Indsatser, der virker for ledige generelt, virker også for ledige unge, og ændringen i kadencen med tilbud hver 4. måned i stedet for hver 4. uge vil derfor have negativ motivations- og jobeffekt.

DA bemærker videre, at lovforslaget reducerer beskæftigelsen ved at flytte penge fra unge til arbejdsdygtige seniorer. DA finder endelig, at det ville styrke indsatsen for at få unge væk fra offentlig forsørgelse, hvis jobcentrene fik mulighed for at vurdere unge jobparate og dermed rette indsatsen for unge mod job i stedet for alene mod uddannelse.

KL, Lederne, HK, DS, DEG og Aarhus Kommune er positive over for færre proceskrav, så jobcentrene får bedre muligheder for at tilrettelægge aktiveringsindsatsen for unge individuelt og fleksibelt.

KL og Lederne bemærker endvidere, at de er uforstående over for, at forslaget skal finansiere en del af retten til tidlig pension med en besparelse af denne størrelse. KL og Lederne finder det selvmodsiggende at spare på indsatsen for unge, når Reformkommissionen har peget på en række udfordringer for unge, bl.a. at ca. 50.000 unge mellem 15-25 år hverken er undervejs i, færdige med en uddannelse eller i job.

HK og DS er enige i behovet for regelforenkling, men finder, at sammenkædningen med en omfattende besparelse betyder, at økonomi prioriteres frem for fagligt skøn og frygter, at ændringen vil blive tolket som minimumskrav til skade for målgruppen af unge, som står uden for arbejdsmarkedet, og føre til ringere resultater ift. uddannelse og beskæftigelse, da de unge har brug for et løft i stedet for mindre indsats.

Rådet for Socialt Udsatte finder det uheldigt, hvis besparelsen ved forslaget fører til, at de unge kun tilbydes de obligatoriske eller billigste forløb og bemærker, at uddannelseshjælpsmodtagere er en meget sammensat gruppe med behov for forskelligartede indsatser for at komme i uddannelse/job. Rådet bemærker videre, at det havde været naturligt at lade Reformkommissionens anbefalinger indgå i nytænkningen. Rådet anbefaler, at udviklingen i de forskellige tilbud følges tæt, og at det sikres, at der er passende bredde i de tilbud, som gives.

Aarhus Kommune bifalder færre proceskrav, men udtrykker skepsis ift. det forventede besparelspotentiale og forventer, at de færreste unge kommer til at gå i flere måneder uden at få tilbud fra jobcenteret.

Beskæftigelsesministeriets bemærkninger:

Som led i "Aftale om ny ret til tidlig pension" (2020) er aftalepartierne enige om, at nytænkningen af beskæftigelsesindsatsen skal tilvejebringe en besparelse inden for jobcentrenes samlede indsatsområde. Med dette lovforslag tilvejebringes den første besparelse, der skal realiseres fra januar 2022. Den årlige besparelse er på 344 mio. kr. fra 1. januar 2022 og 371 mio. kr. varigt.

Det fremgår af "Første delaftale om nytænkning af beskæftigelsesindsatsen", at aftalepartierne er enige om at lempe og forenkle kravene til uddannelseshjælpsmodtageres deltagelse i intensiv, kontinuerlig aktivering, så der fremover må være fire måneder mellem hvert tilbud. Det skal understøtte, at de unge i højere grad oplever, at de får indsats, som er med til at forberede dem til at påbegynde en uddannelse - og at de ikke får tilbud for tilbuddets skyld. Kommunerne får med tiltaget bedre og mere fleksible rammer for at igangsætte tilbud for de unge med afsæt i den enkelte unges behov og ressourcer.

I "Første delaftale om nytænkning af beskæftigelsesindsatsen" ændres der ikke på indholdet i indsatsen for unge, men kun på kadencen for tilbud, som ændres fra 4 uger til 4 måneder. Med trepartsaftalen om mangel på arbejdskraft, som blev indgået i oktober 2021, vil der blive iværksat et forsøg, der giver mulighed for at give en jobrettet indsats til unge under 30 år, som efter en konkret vurdering og den pågældendes eget ønske kan undtages fra kravet om uddannelse og i stedet få en jobrettet indsats.

Det fremgår af lovforslaget, at Beskæftigelsesministeriet medio 2023 vil følge op på erfaringerne med færre proceskrav for uddannelseshjælpsmodtagere.

Bemærkningerne har ikke givet anledning til ændringer i lovforslaget.

Ret til mentorstøtte i overgangen til uddannelse

Aarhus Kommune, DS, HK, KL og Rådet for Socialt Udsatte er alle som udgangspunkt positive over for forslaget.

DA kan ikke se en begrundelse for forslaget om at give ret til mentorstøtte i overgangen fra uddannelseshjælp til uddannelse, når der i lovforslaget generelt argumenteres for, at formålet er at igangsætte tilbud med afsæt i den enkelte unges behov og ressourcer. DA mener, at der i stedet for en ret til mentorstøtte i overgangen til uddannelse, burde være mulighed for, at jobcentrene i langt højere grad kunne anvende ressourcerne på at hjælpe unge ind på arbejdsmarkedet i ordinær beskæftigelse eller i virksomhedsrettede aktive tilbud.

Aarhus Kommune er betænkelige ved, at den unges ret til mentor ikke er betinget af, at jobcenteret har vurderet, om den enkelte person har et reelt behov for mentorstøtte. Aarhus Kommune bemærker i den forbindelse, at det er jobcentret, der kender de unge, og derfor bør have mulighed for at vurdere, om det er relevant for den enkelte unge at få mentorstøtte. Aarhus Kommune forudser store udfordringer i, at vejledningen til de unge om retten til mentor, vil få mange til at kræve en mentor, selv om der ikke er behov for det.

Aarhus Kommune peger endvidere på sektoransvarlighedsprincippet, og at mange uddannelsesinstitutioner selv har mulighed for at stille mentorindsats til rådighed, herunder ift. den økonomiske fordeling imellem sektorerne.

Beskæftigelsesministeriets bemærkninger:

Det fremgår af "Første delaftale om nytænkning af beskæftigelsesindsatsen", at aftalepartierne er enige om, at indsatsen til unge, der overgår fra uddannelseshjælp til uddannelse skal styrkes. Aftalepartierne ønsker at understøtte overgangen til uddannelse ved at etablere en styrket og entydig ramme for samarbejdet om fastholdelse unge, som overgår til uddannelse, bl.a. fordi flere undersøgelser peger på, at der er store udfordringer i overgangen fra uddannelseshjælp til uddannelse. Dette fremgår ligeledes af bemærkningerne til lovforslaget. Det bemærkes endvidere, at aftalen ikke ændre på kommunernes mulighed for at give uddannelseshjælpsmodtagere virksomhedsrettede tilbud.

Beskæftigelsesministeriet bemærker, at efter de gældende regler om mentorstøtte i lov om aktiv beskæftigelsesindsats kan jobcentret efter en konkret vurdering give mentorstøtte som understøttende indsats til personer, der fx har brug for støtte for at fastholde en uddannelse.

Med lovforslaget sikres det, at alle unge der ønsker støtte i overgangen til uddannelse får ret til mentorstøtte.

Det er præciseret i lovforslaget, at retten til mentorstøtte ikke erstatter uddannelsesinstitutionernes fastholdelsesindsats, men skal ses som et supplement til uddannelsesinstitutionernes egen indsats for at fastholde unge i uddannelse. Herudover har bemærkningerne ikke givet anledning til ændringer.

KL påpeger, at der vil være unge, som har en kontaktperson efter lov om kommunal indsats for unge under 25 år, og unge som har efterværn efter serviceloven. I de tilfælde vil der allerede være igangsat en indsats, med fokus på, at den unge kommer godt videre. KL mener derfor, at der ikke er behov for at udvide antallet af kontaktpersoner for den enkelte unge, hvorfor den nye ret til mentor efter lovforslaget bør bortfalde for de unge, der allerede har en kontaktperson eller efterværn.

Beskæftigelsesministeriets bemærkninger:

Beskæftigelsesministeriet er opmærksom på, at ved at give ret til mentorstøtte til alle personer under 30 år uden en erhvervskompetencegivende uddannelse, der er uddannelses- eller aktivitetsparate, og som optages på en uddannelse, vil retten til mentorstøtte også omfatte unge, der allerede har fx en kontaktperson efter lov om kommunal indsats for unge efter 25 år.

Beskæftigelsesministeriet bemærker i den forbindelse, at det er kommunen, der vurderer, hvem der har de rette kompetencer til at varetage mentorstøtten for den enkelte unge. For unge, der har fået tildelt en kontaktperson efter lov om kommunal indsats for unge under 25 år, kan mentorrollen varetages af den samme person, hvis det vurderes relevant.

Det bemærkes ligeledes, at hvis en person under 25 år allerede har en kontaktperson efter lov om kommunal indsats til unge under 25 år, men alligevel ønsker at gøre brug af retten til mentorstøtte i overgangen til en uddannelse, må det antages at være et udtryk for, at den unge har behov for yderligere støtte i overgangen til

uddannelse. Lovforslaget skal understøtte, at indsatsen for alle unge styrkes i overgangen til uddannelse.

Bemærkningerne har givet anledning til, at snitfladerne mellem mentorstøtte efter lov om en aktiv beskæftigelsesindsats og kontaktpersonen efter lov om kommunal indsats til unge under 25 år er uddybet yderligere i lovforslagets bemærkninger. Herudover har bemærkningerne ikke givet anledning til ændringer.

DS og KL bemærker ligeledes, at der ikke er tilstrækkelig finansiering til forslaget.

KL bemærker endvidere, at den beskrevne økonomiske kompensation for kommunerne ved indførelsen af ret til mentorstøtte er urealistisk og underfinansieret, da der efter KL's vurdering er et ekstremt misforhold mellem det serviceniveau, man stiller de unge i udsigt, og hvad der er afsat til opgaven.

Beskæftigelsesministeriets bemærkninger:

Forslaget skønnes at medføre merudgifter til mentorer samt kommunernes administration af reglerne. Samlet set skønnes denne del af forslaget at medføre kommunale merudgifter på 11,5 mio. kr. i 2022 og herefter 10,4 mio. kr. årligt. Unge kan allerede i dag få en mentor i overgangen fra uddannelseshjælp til uddannelse. Det vil sige, at der allerede er en udgift til fastholdelsesmentorer i dag. Det nye forslag omhandler derfor de unge, hvor sagsbehandleren i dag ikke vurderer, at den unge skal have en fastholdelsesmentor, men hvor den unge påråber sig retten. Der er på baggrund heraf forudsat ovennævnte merudgifter.

Det fremgår af lovforslaget, at Beskæftigelsesministeriet medio 2023 vil følge op på anvendelsen af og erfaringerne med retten til mentorstøtte for unge, der overgår til en uddannelse.

Bemærkningerne har ikke givet anledning til ændringer i lovforslaget.

Jobcenteret forpligtes til at reagere på underretninger om risiko for frafald

DEG finder det positivt, at samarbejdet og koordinationen mellem jobcentre og uddannelsesinstitutioner styrkes, og at der er særligt fokus på borgere, der er i risiko for at falde fra uddannelsen.

Bemærkningerne har ikke givet anledning til ændringer i lovforslaget.

Ny ret til selvfunden virksomhedspraktik og løntilskud for uddannelseshjælpsmodtagere

DA bemærker, at det ikke vil hjælpe de unge, som har størst behov for en aktiv indsats, at de får ret til selvfunden virksomhedspraktik og løntilskud. DA finder det dog positivt at sætte fokus på at bringe de virksomhedsrettede tilbud i spil over for uddannelseshjælpsmodtagere.

Aarhus Kommune er positiv over for forslaget, herunder at de unge selv kan tage ansvar.

KL bemærker, at det bør være jobcenterets vurdering, om det er relevant for en ung at komme i virksomhedspraktik eller ansættelse med løntilskud, da retten til selvfunden virksomhedspraktik og ansættelse med løntilskud kan føre til, at unge ikke kommer i ordinær uddannelse hurtigst muligt.

Beskæftigelsesministeriets bemærkninger:

Intentionen med aftalen er at udvide retten til selvfunden virksomhedspraktik og løntilskud til også at omfatte uddannelseshjælpsmodtagere. Dermed harmoniseres reglerne, så samme ret gælder både for uddannelseshjælpsmodtagere og for dagpenge-, kontanthjælphjælpsmodtagere samt overgangsydelsesmodtagere uden for introduktionsprogrammet. I forlængelse heraf lægges der med aftalen ikke op til at ændre rammerne for kommunernes mulighed for at give uddannelseshjælpsmodtagere tilbud.

Bemærkningerne har ikke givet anledning til ændring af lovforslaget.

Samtaler over video eller telefon

Høringssvarene om *samtaler over video eller telefon* er opdelt i temaer af hensyn til overskueligheden.

Tema: Samtaler over video eller telefon i de første 6 måneders ledighed

KL bemærker, at den delvise suspension af beskæftigelsesindsatsen i forbindelse med Corona-krisen har givet værdifulde erfaringer med brugen af digitale samtaler.

KL anfører, at medarbejderne i jobcentre og borgerne sammen har kunnet finde ud af, hvordan deres løbende kontakt bedst skulle foregå. KL mener derfor, at det ikke giver mening, at digitale samtaler ikke kan anvendes i de første 6 måneder af ledighedsforløbet.

KL påpeger, at en stor gruppe af de ledige selv finder et nyt job inden 6 måneders ledighed, hvilket ifølge KL betyder, at gevinsten ved at afholde digitale samtaler er størst i de første 6 måneder af ledighedsforløbet, og at det samtidig må forventes, at borgere med mere end 6 måneders ledighed har brug for en tættere kontakt med flere fysiske samtaler.

KL foreslår, at man i stedet kun gør det muligt at bestemme samtaleformen i den første del af ledighedsperioden, hvis man ikke ønsker at give alle ledige mulighed for at deltage i digitale samtaler, da KL finder, at det vil sikre den største gevinst for både borgere og kommuner.

DAK finder det positivt, at man som udgangspunkt giver ledige en ret til valg af samtaleform efter 6 måneders ledighed.

DAK er ærgerlige over, at man kun giver valget til ledige efter 6 måneders ledighed. DAK finder, at man efter 6 måneder skal holde samtaler efter behov, og at

man kan komme i den situation, at man tager valget fra den ledige igen, fordi den digitale samtaleform ikke er velegnet.

DAK havde hellere set, at man havde givet ledige et valg i forhold til samtaleform tidligt i ledighedsforløbet. DAK anfører, at dette valg ikke skulle være til alle samtaler, men til nogle af dem, idet DAK finder, at man samtidig skulle have set på, om ledige har det samme behov for 9 samtaler med jobcenter og a-kasse i de første 6 måneder af ledighedsforløbet.

DAK peger på, at man vil fastholde antallet af samtaler og den fysiske afholdelsesform, fordi studier har vist, at fysisk fremmøde har god effekt, mens der ikke findes studier af digitale samtalers effekt.

DAK påpeger herefter med henvisning til et notat fra Rosholm & Svarer, at man ikke længere kan udlede noget entydigt om effekterne af hyppighed eller form, og finder derfor, at det må være muligt fra politisk side at give de ledige mere valgfrihed i forhold til de digitale samtaler.

Endelig anfører DAK, at prioritering af grundige fysiske samtaler til dem, der har behov for det, og digitale samtaler til de selvhjulpne, der ønsker det, også vil give en samlet set bedre beskæftigelseseffekt.

Lederne finder det positivt, at der åbnes for at samtaler med ledige kan holdes som telefonsamtaler eller videosamtaler.

Lederne finder dog, at muligheden herfor primært bør ligge inden for de første seks måneder af ledighedsperioden.

Lederne bemærker, at a-kasser og jobcentre har haft gode erfaringer med video eller telefonsamtaler under Corona-nedlukningen.

Lederne bemærker desuden, at langt de fleste samtaler med ledige på dagpenge ligger i løbet af de første seks måneder af ledighedsperioden, og at det er i løbet af de første seks måneders ledighed, at behovet for fleksibilitet i samtaleformen er størst. Lederne finder, at fleksibiliteten er særlig vigtig for de ledige der selv hurtigt finder job og henviser til de 35% af dagpengemodtagere i 2020, der kom i arbejde efter 3 måneders ledighed, hvilket er baggrunden for ledernes ønske om at den lediges valgfrihed bør ligge inden for de 6 første måneders ledighed.

HK bifalder, at det gøres muligt at benytte virtuelle samtaler som supplement til de fysiske og bemærker, at virtuelle samtaler i nogle tilfælde tilmed virker bedre, fordi samtalen mellem borger og sagsbehandler opleves mere ligeværdig.

HK bemærker, at mange af deres medlemmer med angstdiagnoser og PTSD oplever virtuelle samtaler som mindre angstprovokerende, og effekten af den form for samtaler derfor er bedre.

HK opfordrer herefter til, at man udvider muligheden til at gælde for alle ledige efter de regler, der er beskrevet i lovforslaget, men allerede fra den anden samtale i jobcentret og på baggrund af en faglig vurdering af medarbejderen.

HK bemærker herudover, at virtuelle samtaler ikke fungerer lige godt for alle borgergrupper, hvorfor det er ærgerligt, at man indfører muligheden som led i en besparelse, da faren for at kommunerne også vurderer ud fra økonomiske hensyn bliver større på bekostning af den faglige vurdering, som bør være afgørende for valget af samtaleform.

DS byder forslaget om muligheden for brug af digitale samtaler som supplement til de fysiske meget velkommen. DS fremhæver, at erfaringerne under corona-pandemien har vist, at digitale samtaler sagtens kan supplere de fysiske samtaler, og at digitale samtaler også kan opleves som mere ligeværdige og hensynsfulde fx på grund af geografiske, fysiske eller psykiske udfordringer.

DS finder derfor, at muligheden for at benytte de digitale samtaler skal gælde alle ledige uanset længden af ledighed.

DS bemærker dog, at de digitale samtaler ikke fungerer lige godt for alle ledige borgere. Derfor er DS bekymret for, at muligheden for de digitale samtaler er knyttet op på en besparelse. DS finder, at det kan have den utilsigtede konsekvens, at samtalens form vurderes ud fra et økonomisk hensyn og ikke ud fra en faglig konkret vurdering af, hvad der er bedst for borgeren. Endelig påpeger DS, at vores medlemmer uanset samtalens form har samme behov for forberedelse og efterbehandling af samtalerne.

Ase støtter den foreslåede digitalisering af samtaleforløbet efter seks måneders ledighed.

Ase påpeger samtidig, at hovedparten af indsatsen over for ledige ligger i de første 6 måneder og at forslaget derfor kun i mindre omfang kommer de ledige og samfundet til gavn.

Ase anfører, at man ikke på baggrund af forskningen kan konkludere, at der kun er beskæftigelsesmæssig effekt af samtaler med personligt fremmøde, men at den samme effekt er ligeså sandsynlig ved digitale samtaler.

Ase finder, at lovforslaget burde udnytte potentialet ved de digitale muligheder allerede fra første ledighedsdag, eller endnu bedre allerede i opsigelsesperioden og henviser til en række argumenter og undersøgelser til understøttelse herfor, herunder til:

- de indhøstede erfaringer og langt mere individuelt tilrettede forløb bør følges op med metodefrihed, så indsatsen i endnu højere grad kan målrettes den enkeltes behov
- erfaringsopsamling fra STAR, der viser, at digitale samtaler - som supplement til fysiske samtaler – kan afvikles mere effektivt end fysiske samtaler, og at

flere end 86 procent på beskæftigelsesområdet af medarbejdere og ledere i jobcentre og a-kasser udtrykker ønske om fortsat at have mulighed for digitale samtaler

- at professorerne Rosholm og Svarer er opmærksomme på et nyere svensk randomiseret studie, som finder, at en indsats med flere samtaler har en positiv effekt på afgang til beskæftigelse. Det gælder vel at mærke både, hvis samtalerne er fysiske og digitale, og at der ikke er signifikante forskelle på de to samtaleformer
- at flere studier og erfaringsopsamlinger fra både a-kasser og jobcentre indikerer, at digitale samtaler har mindst lige så god beskæftigelseseffekt som fysiske møder.

Beskæftigelsesministeriets bemærkninger:

Det fremgår af den politiske aftale "Første delaftale om nytænkning af beskæftigelsesindsatsen" fra juni 2021, som udmøntes i lovforslaget, at det er aftalt, at ledige efter seks måneders ledighed får mulighed for at vælge, om samtaler med jobcenter eller a-kasse skal afholdes ved personligt fremmøde, over video eller telefonisk.

Det fremgår videre af aftalen, at jobcenter og a-kasse kan ændre samtaleformen fra video eller telefonisk til personligt fremmøde, såfremt de vurderer, at der er behov for det.

Selve forslaget om, at ledige skal kunne vælge samtaleform i form af telefoniske og digitale samtaler i de første 6 måneders ledighed ligger dermed uden for den politiske aftale. Antallet af samtaler og jobcentrets mulighed for at kunne holde virtuelle/digitale samtaler for særligt udsatte ledige i de første 6 måneders ledighed er ligeledes emner, der ligger uden for den politiske aftale.

Når den ledige vælger samtaleform efter 6 måneders ledighed, er det således hovedreglen, at den ledige selv vælger, om vedkommende vil møde op fysisk eller tage samtalen telefonisk eller over video.

Det vil dog være muligt for jobcentret og a-kassen at bestemme ud fra en konkret vurdering, at den ledige skal møde op fysisk, da man i højere grad - end ved fx en telefonsamtale - vil kunne sikre, at den ledige får den hjælp, der er behov for, og at den ledige står til rådighed for arbejdsmarkedet.

I forhold til eksisterende undersøgelser om fysisk fremmøde kan det nævnes, at der er solid evidens for, at fysiske samtaler de første seks måneder af et ledighedsforløb er et effektivt værktøj til at få jobparate borgere i beskæftigelse, mens effekten af digitale samtaler er uvis i en dansk kontekst.

Rosholm & Svarer har gennemført en analyse, som havde til hensigt at undersøge effekten af digitale samtaler relativt til fysiske samtaler. Analysen konkluderer, at det er ikke er muligt at identificere et validt effektestimater i en registerbaseret analyse under den nuværende beskæftigelsespolitik. Det begrundes bl.a. med, at stort set alle ledige har hyppige samtaler tidligt i deres ledighedsforløb, hvorfor der ikke er tilstrækkelig variation til at gennemføre en registerbaseret analyse.

Det bemærkes, at det imidlertid ikke betyder, at effekten af fysiske samtaler er ukendt – blot at en sådan effekt ikke kan identificeres med den pågældende metode. Michael Rosholm og Michael Svarer angiver i deres afrapportering, at der er solid viden om positive effekter af (fysiske) samtaler.

Bemærkningerne har ikke givet anledning til ændringer i lovforslaget.

Tema: Jobeffekter ved forskellige samtaleformer

DA bemærker, at det nævnes i lovforslaget, at forslaget om, at ledige og sygedagpengemodtagere skal have mulighed for at vælge, om samtaler skal holdes ved personligt fremmøde, telefonisk eller over video efter seks måneders ledighed, er baseret på positive erfaringer med at afholde samtaler i jobcentre og arbejdsløsheds-kasser digitalt under COVID-19.

DA bemærker videre, at efter DA's opfattelse er disse erfaringer baseret på oplevelser i jobcentre og a-kasser og ikke egentlige undersøgelser af jobeffekter ved de forskellige samtaleformer. DA mener, at grundlaget burde være undersøgt bedre, inden det blev besluttet at ændre samtaleform.

Beskæftigelsesministeriets bemærkninger:

Det fremgår af den politiske aftale "Første delaftale om nytænkning af beskæftigelsesindsatsen" fra juni 2021, som udmøntes i lovforslaget, at jobcentre og a-kasser under suspensionen af beskæftigelsesindsatsen, der fulgte af COVID-19, har afholdt en stor del af deres samtaler over video og telefonisk. Det har der været stor tilfredshed med blandt borgere og medarbejdere i kommuner og a-kasser.

Det fremgår videre af aftalen, at aftaltpartierne derfor er enige om, at borgerne skal have større fleksibilitet og mulighed for selv at vælge mødeformen ved en samtale. Med aftalen får ledige efter seks måneders ledighed mulighed for at vælge, om samtaler med jobcenter eller a-kasse skal afholdes ved personligt fremmøde, over video eller telefonisk.

Aftalen, som udmøntes i lovforslaget, er således indgået med baggrund i de positive erfaringer med at holde samtaler over video og telefonisk under COVID-19.

Beskæftigelsesministeriet er enig i, at disse erfaringer ikke kan forveksles med egentlige undersøgelser af jobeffekter.

For en nærmere beskrivelse af eksisterende undersøgelser om evidens for og effekter af henholdsvis samtaler med fysisk fremmøde henholdsvis digitale samtaler henvises til beskæftigelsesministeriets bemærkninger ovenfor under temaet: Ønske om samtaler over video eller telefon i de første 6 måneders ledighed.

Bemærkningerne har ikke givet anledning til ændringer i lovforslaget.

Tema: Mulighed for jobsamtale per brev efter 6 måneders ledighed

KL bemærker i forhold til § 33, stk. 1, i lovforslaget, at den forslåede formulering vil betyde, at der ikke kan holdes jobsamtale per brev med borgere i tilbud efter 6 måneder.

KL finder, at det fortsat bør være muligt at holde jobsamtaler per brev efter 6 måneder, hvis en borger er i tilbud, og at formuleringen på den baggrund bør ændres.

Beskæftigelsesministeriets bemærkninger:

Det fremgår af den politiske aftale "Første delaftale om nytænkning af beskæftigelsesindsatsen" fra juni 2021, at aftalepartierne er enige om, at de ledige skal have større fleksibilitet og mulighed for selv at vælge, hvilken form en samtale i jobcenteret eller arbejdsløsheds-kassen skal have.

Det fremgår videre af aftalen, at de ledige efter seks måneders ledighed får mulighed for at vælge, om samtaler med jobcenter eller a-kasse skal afholdes ved personligt fremmøde, over video eller telefonisk. Jobcenter og a-kasse kan ændre samtaleformen fra video eller telefonisk til personligt fremmøde, såfremt de vurderer, at der er behov.

Det er Beskæftigelsesministeriets vurdering, at en regel om, at jobcenteret kan vælge at holde samtaler per brev med den ledige under tilbud vil gå imod intentionen i den politiske aftale, da man har ønsket i videst mulig omfang at give den ledige mulighed for selv at vælge samtaleform.

Bemærkningerne har ikke givet anledning til ændringer i lovforslaget.

Tema: Jobcentret vælger typen af samtale

Aarhus Kommune bifalder forslaget om, at borgerne efter 6 måneders ledighed selv kan vælge, om samtalen i kontaktføreløbet skal afholdes med personligt fremmøde, telefonisk eller digitalt, da det betyder, at borgeren selv skal tage ansvar.

Aarhus Kommune finder dog, at det stiller større krav til tilrettelæggelsen af den tid, som jobcentret skal sætte af til i kontaktføreløbet, hvis jobcentret finder, at samtalen bør afholdes med personligt fremmøde, da jobcentret skal begrunde kravet om personligt fremmøde.

Aarhus Kommune foreslår derfor en regel om, at jobcentret kan vælge om samtalen skal afholdes personligt, telefonisk eller digitalt, som under Corona-tiden, uden at skulle stilles over for krav om konkret begrundelse og journalisering.

Beskæftigelsesministeriets bemærkninger:

Det fremgår af den politiske aftale "Første delaftale om nytænkning af beskæftigelsesindsatsen" fra juni 2021, at aftalepartierne er enige om, at de ledige skal have

større fleksibilitet og mulighed for selv at vælge, hvilken form en samtale i jobcenteret eller arbejdsløshedskassen skal have.

Det fremgår videre af aftalen, at de ledige efter seks måneders ledighed får mulighed for at vælge, om samtaler med jobcenter eller a-kasse skal afholdes ved personligt fremmøde, over video eller telefonisk.

Forslaget om, at det i stedet er jobcenteret, der vælger samtaleform ligger dermed uden for aftalen.

Det er Beskæftigelsesministeriets vurdering, at en regel om, at det i stedet er jobcenteret, som kan vælge samtaleform, vil gå imod intentionen i den politiske aftale, da man har ønsket i videst mulig omfang at give den ledige mulighed for selv at vælge samtaleform.

Bemærkningerne har ikke givet anledning til ændringer i lovforslaget.

Tema: Afhjælpende effekt for udsatte

Rådet for Socialt Udsatte bakker op om den foreslåede fleksibilitet, hvor ledige efter et halvt år kan vælge at afholde møder med video eller telefonisk frem for fysisk, idet rådet bemærker, at det for nogle kan have en afhjælpende effekt ikke at skulle møde fysisk op fx i forhold til sygdom og stress.

Beskæftigelsesministeriet tager bemærkningerne til efterretning.

Bemærkningerne har ikke givet anledning til ændringer i lovforslaget.

Tema: Øvrige høringsvar angående samtaler over video eller telefon

Ankestyrelsen bemærker, at det nærmere bør overvejes at ændre ordlyden vedrørende borgerens muligheder for deltagelse i opfølgningssamtalen i den foreslåede § 2, nr. 2, så bestemmelsen kommer til at svare til ordlyden om fremmøde i § 33 i lov om aktiv beskæftigelsesindsats.

Ankestyrelsen anfører, at baggrunden for forslaget er at undgå misforståelser om, hvorvidt den telefoniske kontakt indebærer borgerens personlige deltagelse.

Ankestyrelsen bemærker herudover, at der i § 33 i lov om aktiv beskæftigelsesindsats alene ses anvendt formuleringerne ”personligt fremmøde”, ”telefonisk” og ”digitalt”, selv om alle tre fremmødeformer umiddelbart ses at forudsætte, at borgerens deltagelse sker ”personligt”.

Beskæftigelsesministeriets bemærkninger:

De foreslåede ændringer for opfølgningssamtaler efter 6 måneder efter § 13 b, stk. 1 i lov om sygedagpenge, og for jobsamtaler efter § 33 i lov om aktiv beskæftigelse, indeholder samme formulering:

”personligt fremmøde, telefonisk eller med personligt digitalt fremmøde”. Ordlyden af de to foreslåede bestemmelser i de to love svarer således til hinanden. Formuleringen er ens, således at der ikke er tvivl om fortolkningen af, at der menes en samtale, hvor den ledige eller sygemeldte, deltager personligt, uanset hvordan samtalen afholdes.

Bemærkningen er således allerede imødekommet, idet formuleringen i lovforslagets § 1, nr. 5 og § 2, nr. 2, er ens.

Bemærkningerne har ikke givet anledning til ændringer i lovforslaget.

Videreudvikling af International Citizen Service (ikke en del af Nyttænkning af beskæftigelsesindsatsen)

KL bemærker, at lovens kapitel 2 vedrører kommunernes opgaver og kapitel 3 vedrører statens opgaver. Når opgaven flyttes fra stat til kommune, da bør det måske overvejes, om §-en skal flyttes fra kapitel 3 til 2.

KL påpeger (bemærkning modtaget mundtligt), at det tydeligere bør fremgå, at der er tale om en opgaveoverdragelse fra staten (WIDK) til kommunerne (de fire udnævnte ICS-kommuner København, Aarhus, Odense og Aalborg), da dette ikke er tilstrækkeligt afspejlet i lovforslaget.

DA bemærker, at der i lovforslagets bemærkninger bør gøres overvejelser om, hvordan det sikres, at der bliver ensartethed i sagsbehandlingen og i den administrative praksis mellem de nye ICS-kommuner. Det er særligt relevant for virksomheder, der kommer til at have samarbejde med flere af de nye ICS-kommuner.

DAK bemærker, at man ved overdragelsen af ansvaret til de udvalgte ICS-kommuner bør sikre, at udenlandske jobsøgere også fremover får let tilgængelig information om, hvor de skal modtages og registreres, når de ankommer til Danmark.

DAK oplever, at guiden ”Unemployment benefit from home country” på www.workindenmark.dk har gjort det lettere for den enkelte borger. I forbindelse med overdragelse af ansvaret til ICS-kommunerne vil der også være behov for en sådan procedurebeskrivelse, som er let at forstå og finde.

SOS Racisme bemærker, at kommunikation med administrationerne og fx arbejdsgivere, a-kasser, dagpengesystemer og uddannelsessystemer i andre lande erfaringsmæssig er vanskelig og langsommelig.

SOS Racisme anfører, at det med det nye lovforslag ser det ud som om, at et system der skulle lette samarbejdet med andre lande i EU nu bliver lukket ned. Vurderingen er, at det vil give kommunerne en ekstra arbejdsbyrde samtidig med at de formentlig ikke vil kunne at udføre arbejdet med samme kvalitet som de aktuelle medarbejdere, som tilsammen dækker mindre end 6 årsværk fordelt på de fire nuværende ICS-centre.

SOS Racisme bemærker videre, at det vil give problemer, når det meste af arbejdet skal deles ud på knap 100 kommuner og måske endnu flere medarbejdere.

SOS Racisme vurderer, at det er yngre udlændinge, der kommer i klemme og som får forsinket behandlingen af deres sager, eller som risikerer, at deres sager ikke bliver behandlet korrekt, når de kommer til Danmark.

SOS Racisme påpeger, at man bør sikre sig at udenlandske job- eller uddannelsessøgende har adgang til de digitale systemer og evt. hjælpe dem med det første gang i jobcentret, førend der stilles krav om, at de selv skal booke tider. De fleste unge i dag vil betegne sig som digitalt indfødte, men det samme behøver ikke at gøre sig gældende fx for unge fra Rumænien eller Bulgarien.

Beskæftigelsesministeriets bemærkninger:

Som led i arbejdet med at give udenlandske arbejdstagere én digital indgang til relevant information fra de danske myndigheder er indholdet fra den tidligere ICS-hjemmeside icitizen.dk blevet flyttet til Lifeindenmark.dk ([ICS: International Citizen Service \(borger.dk\)](http://ICS: International Citizen Service (borger.dk))). Her fremgår kontaklinformation samt oplysninger om, hvilke services ICS tilbyder.

Workindenmark guide til EU/EØS-borgere med arbejdsløshedsydelse fra hjemlandet kan ligeledes findes på [Lifeindenmark](https://lifeindenmark.borger.dk/working/finding-a-job/unemployment-benefit-from-home-country) (<https://lifeindenmark.borger.dk/working/finding-a-job/unemployment-benefit-from-home-country>)

I forbindelse med overflytningen af opgaverne fra Workindenmark til ICS-kommunerne vil ovenstående sider blive opdateret, så kontaklinformationer og procedurer afspejler den nye opgavefordeling.

Workindenmark/Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering vil desuden lave en videnoverdragelse og oplæring af medarbejdere i de fire ICS-kommuner ift. procedurer, IT-systemer mm.

Endelig vil Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering underrette de kompetente myndigheder i de øvrige EU/EØS-lande om ændringen og have fokus på at kommunikere den nye indgang ud via relevante kanaler og netværk.

Lovforslaget medfører, at Workindenmarks nuværende opgaver vedr. vejledning af udenlandske jobsøgere, jobsøgningskurser på engelsk samt registrering af EU/EØS-borgere med arbejdsløshedsydelse fra hjemlandet overføres til de fire ICS-kommuner København, Århus, Odense og Aalborg. Der overføres ressourcer fra staten til kommunerne svarende til det beløb, som Workindenmark anvender til løsning af opgaven i dag. Der forventes på den baggrund en videreførelse af det eksisterende serviceniveau.

Lovforslaget medfører ingen flytning af opgaver fra de fire ICS-centre til de øvrige kommuner.

Workindenmark fortsætter desuden som en statslig enhed med ansvar for rekruttering af kvalificeret arbejdskraft til danske virksomheder. Workindenmark vil fortsat være medlem af EURES-netværket, hvor der samarbejdes om at styrke den grænseoverskridende mobilitet inden for EU.

Hvad angår udenlandske borgeres adgang til de digitale løsninger vil ICS-kommunerne samt jobcentrene kunne yde vejledning om oprettelse og brug.

Bemærkningerne fra KL har givet anledning til ændringer i lovforslaget, således at der i kapitel 2 efter § 3 og før overskriften før § 4 indsættes en ny overskrift: "International Citizen Service". Efter overskriften indsættes en ny § 3 a om, at kommuner, der er udpeget som International Citizen Service kommuner, varetager opgaver i medfør af artikel 64, stk. 1, litra b, i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 883/2004 af 29. april 2004 om koordinering af de sociale sikringsordninger og artikel 55, stk. 2-6, i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 987/2009 af 16. september 2009 om de nærmere regler til gennemførelse af forordning (EF) nr. 883/2004 om koordinering af de sociale sikringsordninger.

Lovens § 22 ophæves.

Endvidere slettes følgende sætning fra pkt. 3.5 i lovforslagets almindelige bemærkninger: "For de 1,8 mio. kr. årligt er der tale om en virksomhedsoverdragelse af 5,7 årsværk fra stat til kommune", da der ikke vil ske en overdragelse af medarbejdere fra Workindenmark til de fire ICS-kommuner. I stedet overføres der tomme årsværk fra stat til kommune, og de omfattede medarbejdere fastholdes i Workindenmark til andre opgaver.

Herudover har bemærkningerne ikke givet anledning til ændringer.

Mere struktureret og bedre kommunikation om unge der starter på en uddannelse (ikke en del af Nytænkning af beskæftigelsesindsatsen)

DA ser positivt på forslaget om en bedre udveksling af kontaktoplysninger mellem jobcentret og uddannelsesinstitutioner.

HK finder det positivt, at koordinationen med uddannelsesinstitutionerne styrkes og opfordrer til at kommuner, uddannelsesinstitutioner og medarbejdere i jobcentre inddrages i at videreudvikle dataunderstøttelsen.

Bemærkningerne har ikke givet anledning til ændring af lovforslaget.